

A. Deissler: *Die Psalmen. Die Botschaft Gottes. Eine biblische Schriftenreihe*. Leipzig. B. r. St. Benno Verlag.

O podobnym przeznaczeniu jak komentarz L. Sabourina jest komentarz do Psalmów A. Deisslera, wydany w 1962 r. najpierw w Niemieckiej Republice Federalnej; a później w Niemieckiej Republice Demokratycznej oraz we Francji pt. *Le livre des Psaumes*, (Verbum Salutis. Ancien Testament. 2 vol. Paris 1966. Beauchesne).

Przedmiotem niniejszego omówienia jest komentarz do Psalmów, wydany w NRD. Liczy on dwa tomy, pierwszy po wprowadzeniu (s. 11-29) zawiera omówienie 72 (71) Psalmów, drugi pozostałych, tj. 73 (72)-150.

We wprowadzeniu autor porusza następujące zagadnienia: nazwa Psalmów i ich podział, tytuły Psalmów, dzieje hebrajskiej psalmodii, gatunki Psalmów: hymny i lamentacje — indywidualne i zbiorowe, Psalmy dziękczynne narodu i inne gatunki. Jest godne podkreślenia, że Deissler nie wyróżnia osobnej grupy Psalmów dziękczynnych jednostki, gdyż sądzi, że ich treścią jest chwalenie Boga za to, co uczynił On dla Psalmisty, dlatego są one faktycznie hymnami (por. C. Westermann). W grupie gatunków specjalnych rozróżnia Deissler dwie mniejsze grupy: Psalmy proroczo-eschatologiczne i Psalmy dydaktyczne. W końcu omawia ciekawe zagadnienie — w jaki sposób Psalterz mimo swych niedoskonałości stał się oficjalnym modlitewnikiem nowego ludu Bożego — chrześcijan i to już od czasów apostołskich, kiedy to naśladowano w tym względzie postępowanie Chrystusa.

Po tym wprowadzeniu następuje przegląd i komentarz do poszczególnych Psalmów. Komentarz składa się z krótkich uwag dotyczących tekstu, rodzaju literackiego, środowiska i czasu powstania Psalmu oraz właściwego komentarza, często bardzo sugestywnego i doskonałego. W niektórych — autor daje wskazówki, jak chrześcijanin winien czytać komentowany Psalm.

Szkoda, że ten dobry komentarz nie ustrzegł się szeregu braków. Do nich należy przede wszystkim zbyt krótkie wprowadzenie, w którym zupełnie nie omówiono właściwości poezji hebrajskiej. Nie dość też jest uzasadnione wskazywanie na szkołę mędrców jako środowisko powstania wielu Psalmów — należałoby łączyć ich powstanie raczej z Przymierzem, świątynią, kultem, rolą Dawida i jego dynastii w Izraelu. Wątpliwości budzą niekiedy również analizy antologiczne Psalmów, wskazujące na zbyt wielką ich zależność od innych utworów biblijnych. Nieuzasadniona wydaje się także tendencja „odmładzania” Psalmów (nawet królewskich) dopatrująca się czasu ich powstania w okresie pokrólewskim.

Mimo wskazanych tu i pominiętych braków dzieło Deisslera należy uznać za wartościowe zwłaszcza dla tych, którzy pragną zaznajomić się z Psalmami, a nie mają czasu ani przygotowania do studium zawitych prac monograficznych.

Ks. Stanisław Łach